

ความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุในงานอุตสาหกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมแรงงานสู่ประชาคมอาเซียน (2015)

Industrial Safety and Accident Prevention To prepare workers for the ASEAN community (2015)

ดร.เกรียงศักดิ์ บุญญา*

จากการเปลี่ยนแปลงของบริบทการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งแนวโน้มของบริบทการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ การรวมตัวของกลุ่มเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงในตลาดการเงินโลก โดยเฉพาะการจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ประเทศต่างๆ ในอาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเดียวกัน เป็นตลาดการค้าและเศรษฐกิจเดียวกันเป็นการเปิดโอกาสการลงทุนให้กับประเทศต่างๆ ทั้งในกลุ่มอาเซียน และนอกกลุ่มอาเซียน ดังนั้น

ประเทศไทยจึงต้องเตรียมความพร้อมและการพัฒนาทรัพยากร โดยเฉพาะคนที่มีคุณภาพรองรับกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงไปของอาเซียน กระบวนการจัดการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี จะต้องมีคุณภาพตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลก

ภาพที่ 1 แผนงานสำคัญภายใต้ AEC Blueprint

ประเทศสมาชิกอาเซียนประกอบด้วย

1. ประเทศสิงคโปร์ แรงงานมีทักษะสูง ชำนาญด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล และธุรกิจ มีที่ตั้งเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางเดินเรือ แต่ต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบและขาดแคลนแรงงานระดับล่าง ทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจสูง

2. ประเทศอินโดนีเซีย แรงงานส่วนใหญ่เป็น

ชาวมุสลิม ขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นตลาดขนาดใหญ่ (ประชากรมากเป็นอันดับ 4 ของโลก และมากที่สุด ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลายและจำนวนมาก

*อาจารย์ภาควิชาการอาชีวศึกษาและพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ประเทศมาเลเซีย แรงงานมีทักษะ จำนวนประชากรค่อนข้างน้อย ทำให้ขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะระดับล่าง แต่มีปริมาณสำรองน้ำมันมากเป็นอันดับ 3 และก๊าซธรรมชาติมากเป็นอันดับ 2 ของเอเชียแปซิฟิก ระบบโครงสร้างพื้นฐานครบ

4. ประเทศบรูไน ขาดแคลนแรงงาน ประชากรประมาณ 4 แสนคน รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีอยู่ในอันดับ 2 ของอาเซียน และอันดับ 26 ของโลก การเมืองค่อนข้างมั่นคงเป็นผู้ส่งออกน้ำมัน และมีปริมาณสำรองน้ำมันอันดับ 4 ของอาเซียน

5. ประเทศฟิลิปปินส์ แรงงานทั่วไปมีความรู้สื่อสารภาษาอังกฤษได้ แต่มีที่ตั้งห่างไกลจากประเทศสมาชิกอาเซียน ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสวัสดิภาพทางสังคมยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร

6. ประเทศเวียดนาม แรงงานมีค่าจ้างเกือบต่ำสุดในอาเซียน รองจากประเทศกัมพูชา แต่ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ต้นทุนที่ดินและค่าเช่าสำนักงานค่อนข้างสูง

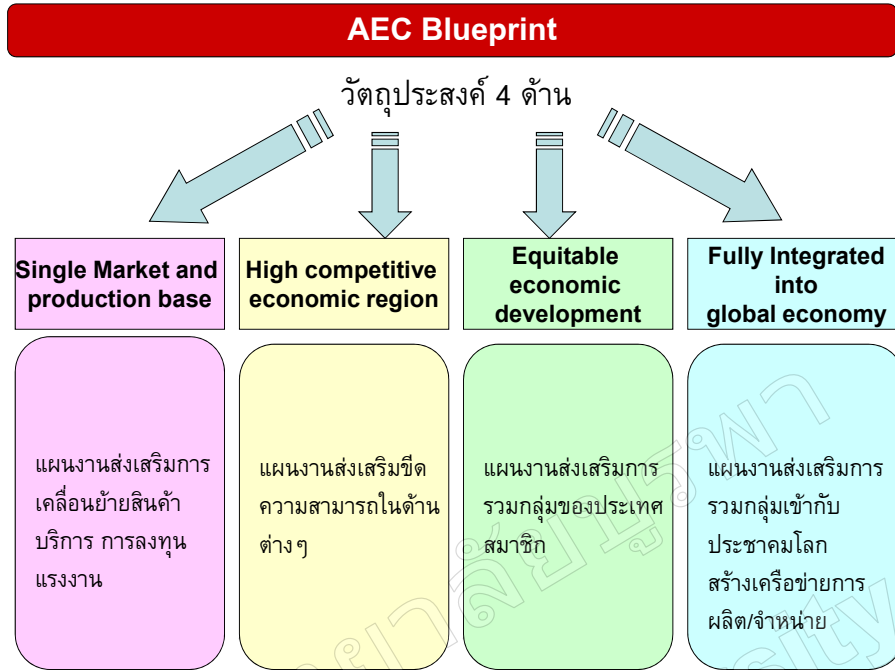
7. ประเทศกัมพูชา ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ มีค่าจ้างแรงงานต่ำสุดในอาเซียน (1.6 USD/day) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร ต้นทุนสาธารณูปโภค (น้ำ ไฟฟ้า และการสื่อสาร) ค่อนข้างสูง

8. ประเทศลาว แรงงานมีค่าจ้างค่อนข้างต่ำ (2.06 USD/day) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขา

9. ประเทศพม่า แรงงานมีค่าจ้างค่อนข้างต่ำ (2.5 USD/day) ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่พัฒนาเท่าที่ควรและยังมีความไม่แน่นอนทางการเมืองและนโยบาย

10. ประเทศไทย แรงงานมีทักษะเป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรหลายรายการ รายใหญ่ของโลก ที่ตั้งเอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางโครงข่ายเชื่อมโยงคมนาคมด้านต่างๆ สาธารณูปโภคพื้นฐานทั่วถึง ระบบธนาคารค่อนข้างเข้มแข็ง แรงงานมีจำนวนมาก แต่ยังมีจุดอ่อน เพราะแรงงานส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการทำงาน

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) วัตถุประสงค์ AEC Blueprint 1) แผนงานส่งเสริมการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ การลงทุนแรงงาน และเงินทุนที่เสรี โดยลดอุปสรรคในด้านต่างๆ 2) แผนงานส่งเสริมขีดความสามารถในด้านต่างๆ เช่น นโยบายการแข่งขัน ทรัพย์สินทางปัญญา 3) แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกลดช่องว่างและความแตกต่างของระดับการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่าและใหม่ 4) แผนงานส่งเสริมการรวมกลุ่มเข้ากับประชาคมโลก ปรับประสานนโยบายในระดับภูมิภาค สร้างเครือข่ายการผลิตและจำหน่าย

รูปที่ 2 วัตถุประสงค์ AEC Blueprint

วัตถุประสงค์ AEC ดังกล่าวมีการนำแรงงานต่างประเทศเข้ามาในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ซึ่งแรงงานต่างชาติมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน รวมทั้งทักษะการทำงานการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรที่แตกต่างกัน ในการปฏิบัติงาน อุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครคาดคิด ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าและควบคุมไม่ได้ เช่น การตกจากที่สูง การถูกวัตถุหนีบหรือกระแทกอวัยวะ เป็นต้น ซึ่งจะทำให้เกิดความสูญเสียต่อผู้ประสบอุบัติเหตุ บุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย อุบัติเหตุในการทำงานเป็นเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นแต่ละครั้ง จะส่งผลให้พนักงานที่ปฏิบัติงานทุกคนรู้สึกกังวลและกลัว หากว่าสถานประกอบการปล่อยให้อุบัติเหตุเกิดขึ้นโดยไม่มี การแก้ไขและป้องกัน จะทำให้พนักงานสูญเสียความมั่นใจ จนอาจถึงขั้นขาดความเอาใจใส่ในการทำงานในที่สุด นอกจากนี้ ปัญหาด้านความปลอดภัยเป็นปัญหาระดับโลก มีองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization = ILO เป็นหน่วยงานหนึ่งของ

องค์การสหประชาชาติซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2462 โดยมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์) มีสมาชิกอยู่ 158 ประเทศ ทำหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม การยอมรับสิทธิแรงงานและสิทธิมนุษยชน เป็นผู้กำหนดมาตรฐานแรงงานในรูปของอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศซึ่งเป็นข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเกี่ยวกับสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน เสรีภาพในการจัดตั้งสมาคมและสิทธิในการรวมตัวกันของคนงาน การร่วมเจรจาต่อรอง การขจัด การใช้แรงงานบังคับ การได้รับโอกาสและการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน รวมทั้งมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน นโยบายการจ้างงาน การบริหารแรงงาน กฎหมายแรงงาน แรงงานสัมพันธ์ สภาพแวดล้อมการทำงาน การบริหารจัดการ ความมั่นคงทางสังคม สติติแรงงาน ความปลอดภัยอาชีวอนามัยในการทำงาน นอกจากนี้ยังส่งเสริมพัฒนาการของลูกจ้างทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และองค์กรลูกจ้างรวมทั้งให้การอบรมและคำปรึกษาแก่

องค์การดังกล่าวภายใต้กลไกหรือระบบขององค์การสหประชาชาติ นอกจากนี้ ปัญหาความปลอดภัยยังเป็นปัญหาที่ทางรัฐบาลไทยให้ความสำคัญโดยมีหน่วยงานต่าง ๆ มากมายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนภายในประเทศที่ทำหน้าที่ ดูแลการป้องกันอุบัติเหตุ อันตรายเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ซึ่งมีการเตรียมพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

เกรียงศักดิ์ บุญญา (2552, บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการในภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการในภาคตะวันออก 2) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของพนักงานคณะกรรมการความปลอดภัย ในสถานประกอบการต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 558 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการ หัวหน้าแผนกเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย พนักงานสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุที่เกิดอุบัติเหตุ 1) การบริหารความปลอดภัย 2) การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล 3) สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย

ด้านการบริหารความปลอดภัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ 1. กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยเป็นอันดับแรก 2. การฝึกอบรมหัวหน้างาน 3. การป้องกันและควบคุมอัคคีภัย

ด้านผู้ปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ 1) การใช้เครื่องมือ เครื่องจักรที่ถูกต้อง 2) วิธีการดับเพลิงและใช้อุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ 3) ความปลอดภัยเกี่ยวกับอาคารและทางหนีภัย

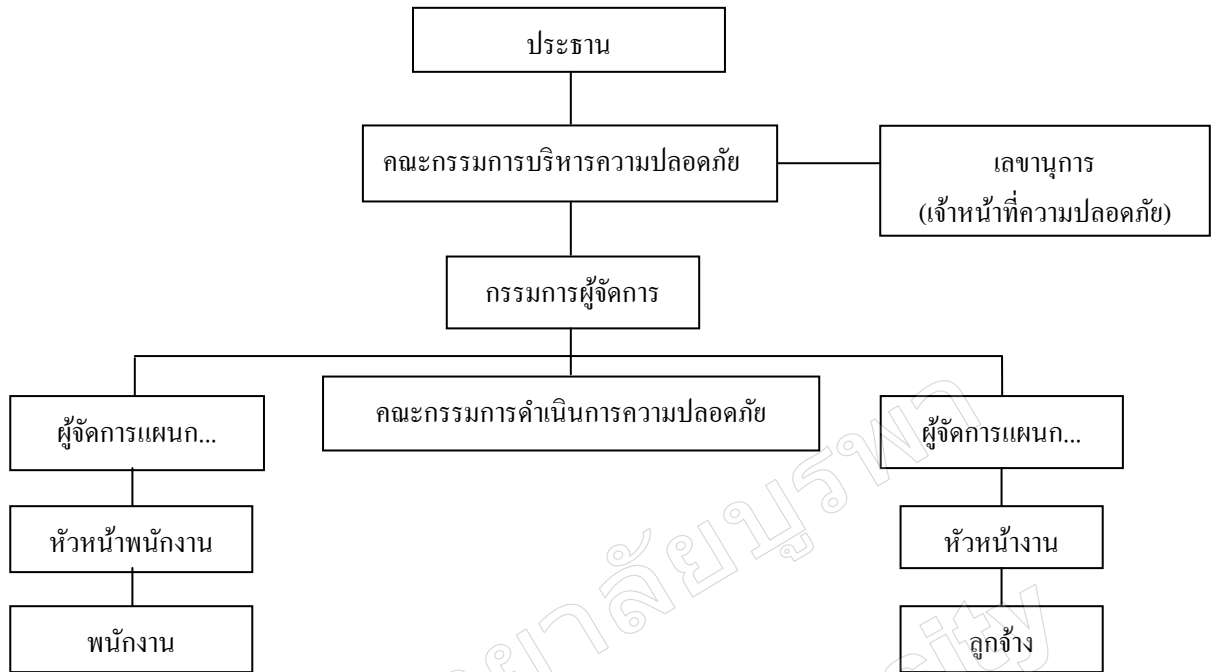
ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ 1) การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม 2) การจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันฉุกเฉิน 3) การตรวจสอบและแก้ไขจุดอันตรายต่าง ๆ

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการในภาคตะวันออก ทั้ง 3 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ 1) ด้านการบริหารความปลอดภัย 2) ด้านผู้ปฏิบัติงาน 3) ด้านสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

จากข้อมูลงานวิจัยดังกล่าวนำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. การบริหารความปลอดภัย สำหรับนโยบาย ด้านความปลอดภัยที่ดีและเด่นชัด ผู้บริหารองค์การจะต้องเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยให้ชัดเจน เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และประชาสัมพันธ์ให้ทราบกันอย่างทั่วถึง ลักษณะของนโยบายจะต้องไม่กว้างเกินไปแต่ต้องใช้ได้ครอบคลุมผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ จะต้องเขียนให้ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายและมีความเป็นรูปธรรมเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้

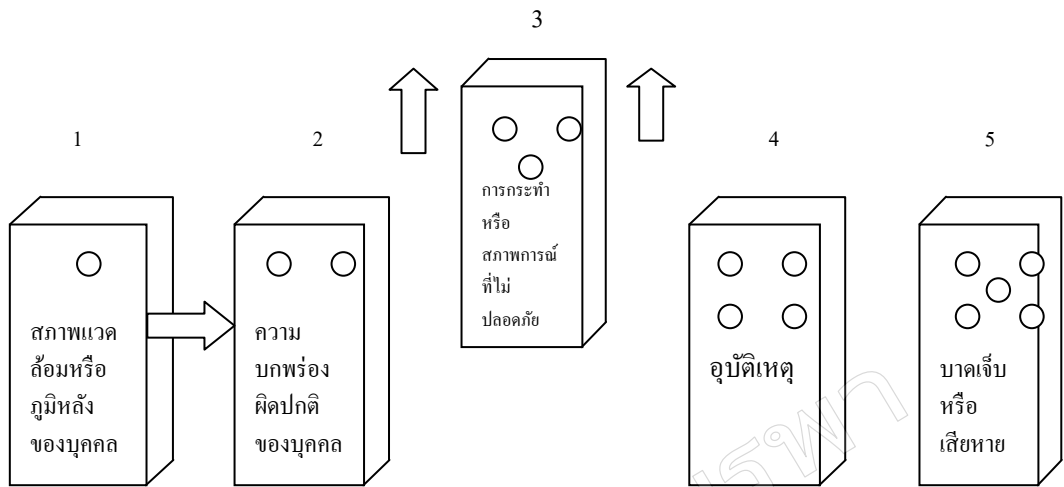
การจัดองค์การเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย การจัดองค์การด้านความปลอดภัยนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของสถานประกอบการ เช่น ขนาด จำนวนพนักงาน ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน อาจเกี่ยวข้องกับผู้มีหน้าที่ดูแล สถานประกอบการขนาดใหญ่อาจจะมีพนักงานที่มีความรู้ ความสามารถเป็นจำนวนมากพอสำหรับดูแลงานต่าง ๆ ที่แบ่งหน้าที่ไว้ อย่างครบถ้วน หน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ด้านความปลอดภัย การควบคุมสิ่งแวดล้อม วิศวกรรมด้านการแพทย์ และงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพนักงาน การจัดองค์การนั้น ถ้าเป็นสถานประกอบการขนาดเล็กอาจจะมีเพียงผู้ประสานงานคนเดียวทำหน้าที่เกือบทุกอย่างหรืออาจใช้วิธีว่าจ้างที่ปรึกษามาดูแลและให้คำปรึกษาเป็นครั้งคราวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม องค์การนี้ เมื่อตั้งขึ้นมาแล้ว ก็ยังต้องพยายามสร้างข่ายงาน หรือสร้างความสัมพันธ์ เพื่อการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องปฏิบัติการ ฝ่ายซ่อมบำรุง โรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ข่ายงานที่กล่าวถึงนี้อาจอยู่ในรูปของคณะกรรมการด้านความปลอดภัย (Safety Committee) โดยเขียนเป็นโครงสร้างดังนี้

รูปที่ 3 แสดงถึงโครงสร้างรูปแบบของการจัดตั้งคณะกรรมการด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

2. การกระทำที่ไม่ปลอดภัยของบุคคล
 การปฏิบัติงานโดยไม่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง บำรุงรักษาซ่อมแซมเครื่องจักรโดยไม่หยุดเครื่อง การถอดเซฟการ์ดหรือเครื่องป้องกันออกแล้วไม่ใส่เข้าที่หรือตั้งใจไม่ใช้ทำงานหรือใช้เครื่องจักรเร็วกว่าอัตราที่กำหนด ไม่ใส่เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคลขณะปฏิบัติงานเล่นตลกคะนอง หยอกล้อกันในขณะปฏิบัติงาน ไม่ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยสวมใส่ชุดทำงานไม่รัดกุมหรือใส่เครื่องแต่งกายมีเครื่องประดับที่เอื้ออำนวยให้เกิดอุบัติเหตุใช้เครื่องมือที่ชำรุด หรือใช้ไม่ถูกวิธีและไม่เหมาะกับงาน

ทฤษฎีโดมิโนนี้ เฮนริช (Henrich, 1959 อ้างถึงใน เกรียงศักดิ์ บุญญา, 2555, หน้า 10) โดยมีหลักการสำคัญคือการเรียงลำดับการประสบเหตุอันตรายเป็นขั้นตอน ถ้าเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้ขั้นตอนใดขั้นหนึ่งเกิดขึ้นก็จะส่งผลกระทบต่อขั้นอื่น ๆ เรียงลำดับต่อเนื่องแบบโดมิโน จนถึงขั้นตอนสุดท้ายคือการบาดเจ็บ เฮนริช ได้อธิบายการเกิดอุบัติเหตุเช่นเดียวกับการเรียงลำดับของตัวโดมิโนที่เรียงกันอยู่ 5 ตัว เมื่อตัวใดหนึ่งตัวล้มลงก็จะส่งผลกระทบต่อตัวถัดไปล้มตามไปด้วย ซึ่งเขาให้ความหมายของตัวโดมิโนดังนี้

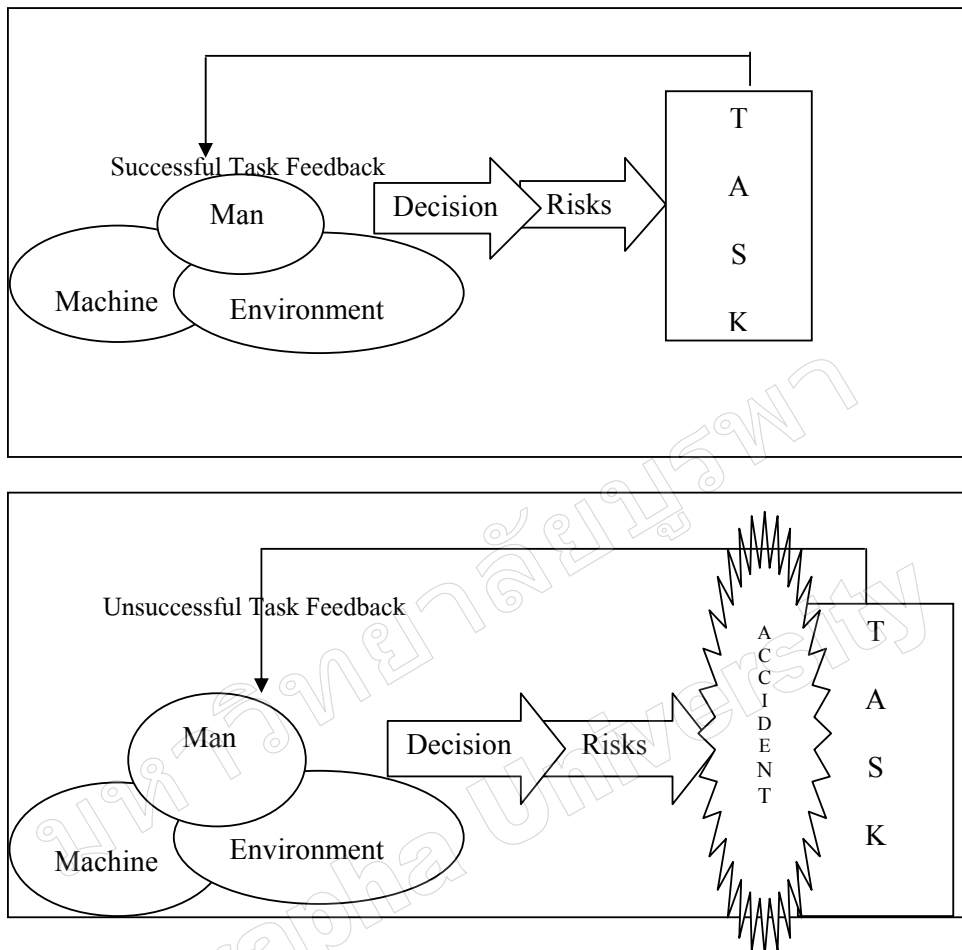
รูปที่ 4 ลำดับขั้นตอนการเกิดอุบัติเหตุ 5 ขั้น (Domino Theory)

โดมิโนตัวที่ 1 หมายถึง สภาพแวดล้อมหรือภูมิหลังของบุคคล โดมิโนตัวที่ 2 หมายถึง ความบกพร่องผิดปกติของบุคคล โดมิโนตัวที่ 3 หมายถึง การกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย โดมิโนตัวที่ 4 หมายถึง อุบัติเหตุ โดมิโนตัวที่ 5 หมายถึง การบาดเจ็บหรือความเสียหาย

แสดงให้เห็นว่า สภาพแวดล้อมหรือภูมิหลังของบุคคลมีความแตกต่างกันรวมทั้งนิสัยดั้งเดิมอาจจะได้แก่ ความประมาทเลินเล่อ ความสะเพร่า และสภาพแวดล้อมทางสังคมได้แก่ การศึกษา การอบรมเลี้ยงดู สภาพความเป็นอยู่ รวมถึงบรรยากาศในการทำงาน ก่อให้เกิดความบกพร่องผิดปกติของบุคคลได้เช่นกัน ยกตัวอย่าง การขาดความรอบคอบ ความตื่นตื้นง่าย ขวัญอ่อน ซึ่งทั้งหมดนั้นก่อให้เกิดการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เพราะฉะนั้นตามทฤษฎีกล่าวว่าเมื่อโดมิโนตัวที่หนึ่งล้มลง กระแทกตัวถัดไปก็จะล้มตามอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุคือการป้องกันไม่ให้ตัวที่สี่ล้มนั้นจะต้องเอาตัวที่สามออกไป นั่นก็คือการกำจัด การกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัย อันเนื่องมา

จากการควบคุม การแก้ไขหรือกำจัดการกระทำหรือสภาพการณ์ที่ไม่ปลอดภัยด้วยวิธีการต่าง ๆ ออกไป ก็จะทำให้การบาดเจ็บและความเสียหายก็จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากการแก้ไขหรือกำจัดโดมิโนตัวที่หนึ่งและสองนั้นทำได้ยากคือพื้นฐานของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันในสภาวะของสังคมที่แตกต่างกัน ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมรวมกันความแตกต่างระหว่างบุคคลเชื้อชาติที่แตกต่างกัน ดังนั้นการหลีกเลี่ยงการเกิดอันตรายก็ให้จัดการกับการกระทำที่ไม่ปลอดภัยถือว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุด

3. สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย อุปกรณ์การผลิต เครื่องจักร อยู่ในสภาพชำรุดไม่มีเซฟการ์ด ฝาครอบ เครื่องกัน หรือเครื่องป้องกันอันตรายอื่นๆ โครงสร้างอาคารไม่มั่นคงแข็งแรง ขาดการวางแผนจัดระเบียบรักษาความสะอาดในโรงงาน การจัดกองวัสดุสิ่งของไม่เป็นระเบียบและไม่ถูกต้องการจัดสารเคมีที่เป็นพิษ วัสดุระเบิด วัตถุไวไฟไม่เหมาะสมและไม่ถูกวิธี สถานที่ทำงานไม่ปลอดภัย เช่น แสงสว่างไม่เพียงพอ ไม่มีระบบการระบายอากาศ ไม่มีระบบการเตือนภัยที่เหมาะสม

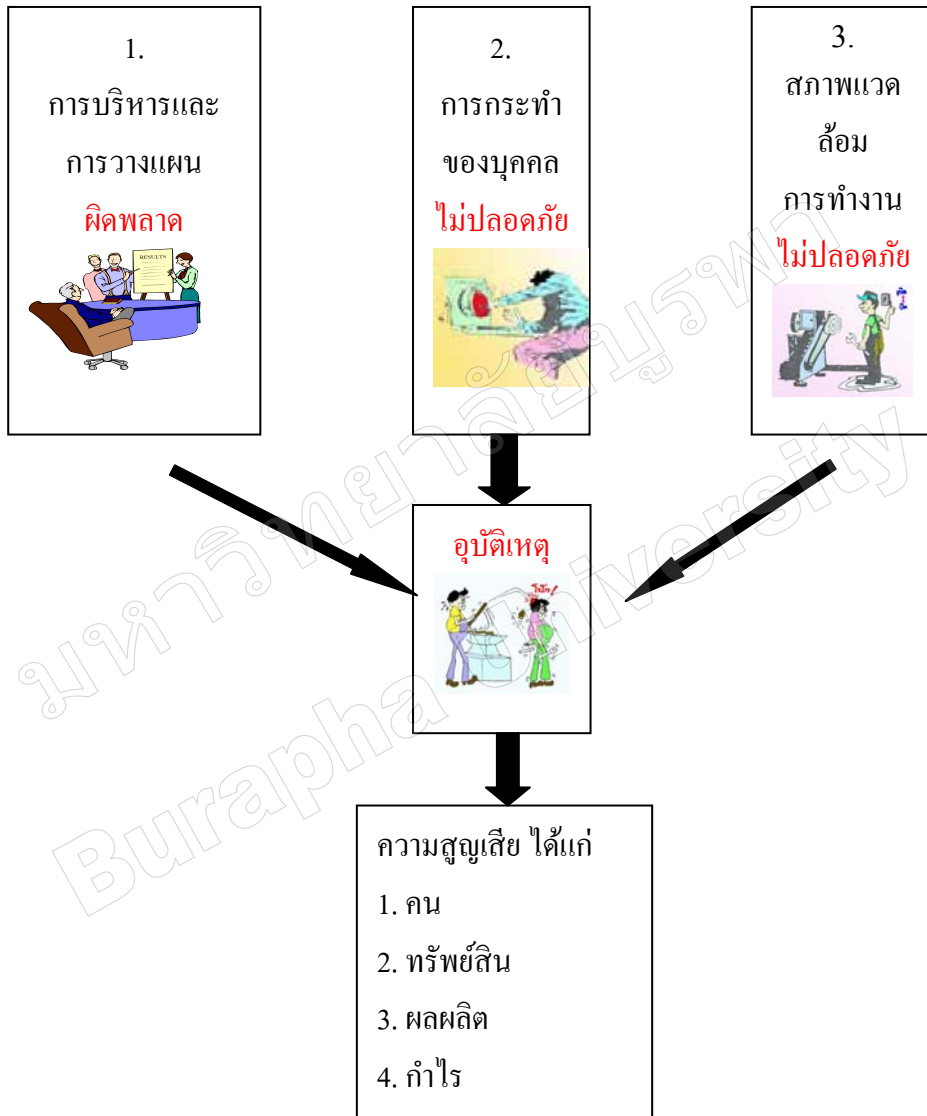
รูปที่ 5 รูปแบบระบบความปลอดภัยของ บอบ ไฟเร็น

(Bob Firenze อ้างถึงใน กวิณชิตา อภิรัตนดล, 2546, หน้า 43)

ทฤษฎีรูปแบบความปลอดภัยของ บอบ ไฟเร็นได้อธิบายแนวคิดรูปแบบความปลอดภัยว่าการศึกษาเรื่องสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุจะต้องศึกษาองค์ประกอบทั้งระบบ ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน องค์ประกอบดังกล่าวประกอบด้วยคน เครื่องจักร และสิ่งแวดล้อม ความสำคัญขององค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของอุบัติเหตุแต่ละองค์ประกอบมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการผลิตงานและการเกิดอุบัติเหตุดังนี้ คนหรือผู้ปฏิบัติงานในการผลิตงานหรือทำงานในแต่ละชั้น ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้งาน บรรลุเป้าหมาย แต่การตัดสินใจในการดำเนินงาน

ให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละครั้งจะมีความเสี่ยงแอบแฝงอยู่เสมอ ดังนั้นก่อนการตัดสินใจแต่ละครั้งผู้ปฏิบัติงานควรมีข้อมูลเพียงพอต่อการตัดสินใจเพื่อจะได้ไม่ตัดสินใจผิดพลาด เพราะว่าหากตัดสินใจผิดพลาดหรือมีความเสี่ยงสูง จะทำให้เกิดความล้มเหลวในการทำงาน ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ เครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตต้องมีความพร้อมปราศจากข้อผิดพลาด ถ้าหากเครื่องจักรอุปกรณ์ออกแบบไม่ถูกต้องหรือไม่มีความพร้อมในการผลิตจะทำให้เกิดการผิดพลาดขณะปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุได้

สิ่งแวดล้อม สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงานมีความสำคัญต่อกระบวนการผลิตเพราะว่าหากมีความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมหรือสภาพการทำงานไม่เหมาะสมย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ปฏิบัติงานและเครื่องจักรซึ่งจะเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุได้

รูปที่ 6 สรุปสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุ

สรุป สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุเกิดได้เป็น 3 ส่วน คือเกิดจาก 1) การบริหารและการวางแผนผิดพลาด 2) การกระทำของบุคคลไม่ปลอดภัย 3) สภาพแวดล้อมการทำงานไม่ปลอดภัยส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และทำให้เกิดความเสียหายตามมา ได้แก่ คน ทรัพย์สิน ผลิตผลและกำไร ความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุในงานอุตสาหกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมแรงงานสู่ประชาคมอาเซียน 2015 ควรมีกระบวนการในการพัฒนาแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการทำงานให้เกิด

ความปลอดภัย จากข้อมูลเอกสาร วรรณกรรม ทฤษฎี และหลักการต่าง ๆ ที่กล่าวมาสามารถวิเคราะห์เพื่อสร้างองค์ความรู้ในด้านความปลอดภัยเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและจัดกระบวนการพัฒนาแรงงานเพื่อป้องกันการสูญเสียทั้งผลิตผลและคุณภาพที่มีผลจากการทำงานที่ขาดความปลอดภัยสถานประกอบการควรวางแผนการพัฒนาแรงงานตามองค์ประกอบต่อไปนี้

รูปที่ 7 การพัฒนาแรงงานเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน 2015 (เกรียงศักดิ์ บุญญา)

การปฐมนิเทศก์ จะเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรและข้อกำหนดที่สำคัญทางด้านความปลอดภัยให้แก่พนักงานใหม่ ดังนั้นองค์กรควรจะต้องให้ความสนใจต่อการดำเนินกิจกรรมนี้ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้แน่ใจว่าพนักงานใหม่แต่ละคนจะได้รับข้อมูลที่เหมาะสมต่อการสร้างความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน การปฐมนิเทศก์จะแบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ๆ ได้แก่ 1) การให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์กรและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความปลอดภัย ซึ่งควรดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยขององค์กร 2) เรื่องความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ควรดำเนินการโดยผู้บังคับบัญชาของพนักงานใหม่ เนื่องจากจะสามารถให้รายละเอียดและชี้ชัด

ถึงวิธีการทำงานที่เหมาะสมให้พนักงานใหม่ทราบได้อย่างชัดเจน รายละเอียดหัวข้อเรื่องที่จะทำการปฐมนิเทศและฝึกอบรมด้านความปลอดภัย ก่อนที่จะเริ่มเข้าปฏิบัติงาน พนักงานใหม่ทุกคนไม่ว่าจะเป็น พนักงานปฏิบัติการ ผู้บริหารหรือแม้แต่ผู้รับเหมาควรจะได้รับ การปฐมนิเทศก์ เพื่อให้ข้อมูลในเรื่องต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานประกอบการที่กล่าวถึงการจัดองค์กร นโยบายทั่วไป การผลิตและกฎระเบียบทั่วไปขององค์กร นโยบายความปลอดภัยขององค์กร กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โปรแกรมการฝึกอบรมที่เกี่ยวข้อง ปรัชญาในการดำเนินงานความปลอดภัยขององค์กร ระบบการบริหารความปลอดภัยขององค์กร หน่วยงานด้าน

ความปลอดภัยและให้ความช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน การประชุมด้านความปลอดภัยและคณะกรรมการต่าง ๆ รายละเอียดขั้นตอนการรายงานสอบสวนอุบัติเหตุ กระเบียบและระเบียบปฏิบัติงานต่าง ๆ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล(การเบิกจ่ายและใช้งาน) ข้อปฏิบัติในภาวะฉุกเฉิน ข้อห้ามต่าง ๆ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษางานวิจัยของ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) พบว่าเมื่อประเทศไทยเข้าสู่เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA (ASEAN Free Trade Area) ประเทศไทยจะต้องรับมือกับทุนข้ามชาติ นวัตกรรม ภาษาวัฒนธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งประเทศไทยจะต้องเตรียมคุณภาพคนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้การผลิตและพัฒนากำลังคนผ่านระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันนี้ เป็นมาตรการอันสำคัญ ในยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองคือ พ.ศ. 2552-2561 เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวทางการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะและความรู้ความสามารถให้สามารถแข่งขันได้กับประเทศต่าง ๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ภาวะเศรษฐกิจและการรวมกลุ่มเขตเสรีทางการค้า การให้ความรู้แรงงานด้านการปฏิบัติงานให้มีความปลอดภัยคือ เครื่องมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสามารถแข่งขันได้กับนานาประเทศได้ ผู้บริหารระดับสูงสุดขององค์กรจะต้องกำหนดนโยบาย และจัดทำเป็นเอกสารพร้อมทั้งลงนามเพื่อแสดงเจตจำนงด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย แล้วมอบหมายให้มีการดำเนินการตามนโยบายพร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินการต้องให้พนักงานทุกระดับเข้าใจนโยบาย ได้รับการฝึกอบรมที่เหมาะสมและมีความสามารถที่จะปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบ

รวมทั้งส่งเสริมให้เข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดการมีการกล่าวถึงอันตรายและประเมินความเสี่ยง รวมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อใช้ในการจัดทำแผนงานควบคุมความเสี่ยงการวัดผลและการทบทวนระบบการจัดการความปลอดภัยได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้ถูกต้องทั้งด้านงบประมาณและบุคลากร สถานประกอบการต้องนำแผนงานที่กำหนดไว้มาปฏิบัติ โดยมีผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้รับผิดชอบ โครงการจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้มีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมและจำเป็น จัดทำและควบคุมเอกสารให้มีความทันสมัย การประชาสัมพันธ์เพื่อปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกัน ให้ความสำคัญและร่วมมือกันนำไปใช้ปฏิบัติพร้อมทั้งควบคุมการปฏิบัติงานให้มั่นใจว่ากระบวนการดำเนินไปด้วยความปลอดภัยและสอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้รวมถึงมีการเตรียมความพร้อมสำหรับกรณีที่เกิดภาวะฉุกเฉินขึ้น การบริหารจัดการความปลอดภัยสถานประกอบการควรมีการบริหารจัดการควบคุมสภาพที่ไม่ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน อาทิ เช่น การเลือกใช้แบบฟอร์ม เพื่อบันทึกจุดหรือตำแหน่งที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ และมีการประชุมวิเคราะห์ค้นหา คัดเลือกแนวทางป้องกันรวมทั้งนำแนวทางที่ผ่านการวิเคราะห์ไปดำเนินการแก้ไขสภาพการณ์ทำงานที่ไม่ปลอดภัยจนสำเร็จส่งผลให้สภาพการทำงานในสถานประกอบการมีความปลอดภัยสูงขึ้น

การสร้างแรงจูงใจ แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย หมายถึง สภาพการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในบุคคลและมีสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นให้แสดงออกหรือตอบสนองเพื่อความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และสังคม การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยแบ่งตามสาเหตุของสิ่งที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจได้หลายประเภท แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดจากแรงผลักดันทางร่างกาย แรงจูงใจประเภทนี้จะเหมือนกันทุกชาติ ทุกเพศ ทุกวัย และทุกวัฒนธรรม แรงจูงใจประเภทนี้เกิดจากสภาวะ

ของสรีรวิทยาภายในร่างกายมนุษย์แล้วกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมในทิศทางที่กำหนดไว้ เพราะเป็นแรงผลักดันของร่างกายที่เกิดขึ้น แรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้าภายนอก แรงจูงใจประเภทนี้เกิดจากสิ่งของภายนอกร่างกายหรือภายนอกตัวบุคคลมีทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม เช่น การเลื่อนยศ ตำแหน่ง การขึ้นเงินเดือน การชม ตระงั้มกันคือ การดิเคื้อน การดำหนิ แรงจูงใจอีกประเภทหนึ่งคือแรงจูงใจเกี่ยวกับความปลอดภัยที่เกิดจากภายใน หรือเกิดจากค่านิยมของตนเองโดยไม่ได้รับผลตอบแทนใดๆ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ มาบังคับ ประเภทนี้เกิดขึ้นภายในบุคคลโดยไม่มีสิ่งใดเป็นสิ่งเร้าหรือกระตุ้นให้เกิด เป็นการแสดงออกมามีความเหมาะสมกับตนเองและสังคม เช่น ความหิว แรงจูงใจอีกประเภทหนึ่งการจูงใจความปลอดภัยที่เกิดจากการเรียนรู้ แรงจูงใจนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์ หรือการฝึกฝนที่ได้รับมี 3 ประการดังนี้ คือ 1.การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยโดยการใฝ่สัมพันธ์กับผู้อื่น 2. การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยเพื่อใฝ่ในอำนาจ 3.การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยเพื่อใฝ่ให้เกิดผลสัมฤทธิ์

แรงจูงใจที่แสดงออกมาแต่ละครั้ง อาจเกิดมาจากแรงจูงใจหลาย ๆ ชนิด เกิดจากความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของ มาสโลว์ (Maslow อ้างถึง ในเกรียงศักดิ์ บุญญา, 2555, หน้า 44) นั้น ประกอบด้วย 5 ลำดับชั้น คือ

ขั้นที่ 1 คือ ความต้องการทางด้านร่างกาย อันมีปัจจัย 4 เป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ 2 คือ ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ขั้นที่ 3 คือ ความต้องการความรัก ความอบอุ่นใจในชีวิตหน้าที่การงานและสังคม

ขั้นที่ 4 คือ ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศการยอมรับจากสังคม

ขั้นที่ 5 คือ ความต้องการความสำเร็จในชีวิตและการสร้างสรรค์ชีวิต

การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจากความต้องการของมนุษย์ โดยพิจารณาจากแรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดขึ้นในตัวของผู้มนุษย์เป็นแรงขับทั่วไป เช่น ความอยากรู้ อยากรเห็น ความสงสัย ความกล้า ความหิว แรงขับหรือแรงผลักดันที่เกิดจากการเรียนรู้ เช่น สิ่งแวดล้อม สิ่งรอบข้างและสังคม การสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยจากแรงขับหรือแรงผลักดันที่กล่าวมาก็สามารถสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัย สิ่งที่เป็นผลสืบเนื่องจากการสร้างแรงจูงใจแรงขับหรือแรงผลักดันทำให้ร่างกายกระทำการีกริยาอาการและควบคุมกริยาอาการให้มีทิศทางไปสู่เป้าหมายเพื่อเกิดความปลอดภัยในชีวิต

การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) มีการนำแรงงานต่างประเทศเข้ามาในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ซึ่งแรงงานต่างชาติซึ่งมีความรู้ความสามารถที่แตกต่างกัน รวมทั้งทักษะการทำงานการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักรที่แตกต่างกัน ในการปฏิบัติงานอาจเกิดอุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครคาดคิด ไม่มีการวางแผนล่วงหน้าและควบคุมไม่ได้ ฉะนั้นจึงต้องตั้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานทั้ง 2 ฝ่ายระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในสังคมอาเซียนที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพสูงและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น ประโยชน์ของการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้างต้องทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทำให้สังคมและประเทศชาติไม่ขาดแรงงานในการทำงานหรือปฏิบัติงาน เกิดการลดภาระการจ่ายค่ารักษาพยาบาลเพื่อให้เกิดผลผลิตสูงขึ้น เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานมีการยอมรับในระดับ

สากล ทำให้เจ้าของสถานประกอบการหรือผู้บริหารเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเพราะทุกคนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพเกิดเจตคติที่ดีในการตระหนักและเห็นความสำคัญของความปลอดภัยในการทำงาน ทำให้เกิดความรับผิดชอบในความปลอดภัยจากการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานทุกคน ไม่เกิดปัญหาแรงงานสัมพันธ์ เกิดผลผลิตที่มีคุณภาพ ผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้างเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเพราะมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัย ทั้งสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีด้านความปลอดภัยในชีวิต เกิดขวัญกำลังใจและความสามัคคีในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ปลอดภัยในการทำงาน สร้างความมั่นคงในการปฏิบัติงานมีผลตอบแทนที่ดี กำหนดนโยบายการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัย ควรกำหนดให้สถานประกอบการสามารถจูงใจส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้ตระหนักถึงความปลอดภัย หัวข้อของนโยบายจะต้องสอดคล้องกับนโยบายหลักขององค์การ เพื่อสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ โดยพิจารณาหลักการปฏิบัติงานที่ถูกขั้นตอนตามคู่มือที่ถูกต้อง การเลือกกลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างเสริมแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงานสู่การสร้างสัมพันธภาพที่ดีและเกิดความเข้าใจแก่พนักงานทุกระดับ กำหนดจุดยืนของหน่วยงานในการสร้างแรงจูงใจเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน โดยกำหนดข้อตกลงในการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ เป็นเงื่อนไขในนโยบายให้ผู้ปฏิบัติงานจะต้องปฏิบัติตามวิธีปฏิบัติอย่างไรเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

การฝึกอบรม วัตถุประสงค์เพื่อให้พนักงานเกิดความเข้าใจในงานหน้าที่ต่าง ๆ โดยเน้นถึงความปลอดภัยซึ่งส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชายึดเป็นแบบอย่างการทำงานที่ปลอดภัย การเรียนรู้ที่จะปรับปรุงงานด้านต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะปรับปรุงสิ่งที่เคยบกพร่องในครั้งแรกและปรับปรุงให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป การฝึกอบรมเพื่อหาแนวทางในการสร้างสรรค์ เพื่อให้พนักงานปฏิบัติ

งานอย่างทุ่มเทให้กับการทำงานในหน้าที่เพื่อให้งานมีคุณภาพและเกิดความปลอดภัยสูงสุด ในการปฏิบัติงานทุกประเภท หัวหน้างานต้องมีความรับผิดชอบต่องานสูง มีทัศนคติที่ดีต่องาน ทำให้การทำงานเข้มแข็งมุ่งมั่นให้งานสำเร็จลุล่วง แม้ว่างานจะหนักใช้เวลาามากเพียงไรก็ไม่เป็นอุปสรรค ถ้าตระหนักถึงความปลอดภัยเป็นหลัก โดยมันตรวจสอบการทำงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ และนโยบายของสถานประกอบการในการปฏิบัติงานไปในทางเดียวกันด้วย เพื่อนำไปอบรมให้แก่พนักงานโดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัย การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมแต่ละครั้งอาจไม่เหมือนกัน ฉะนั้นสถานประกอบการควรมีการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานทุกฝ่าย สามารถบริหารจัดการ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องความปลอดภัย ทำงานเป็นทีม และฟังความคิดเห็นจากผู้บังคับบัญชาและจากเพื่อนร่วมงาน มีความรอบรู้และประสบการณ์ สามารถนำไปพัฒนาหน่วยงานในการดำเนินงานและปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดี

ฉะนั้นควรมีการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพนักงานในการป้องกันอุบัติเหตุที่ส่งผลให้สถิติการเกิดอุบัติเหตุลดลง การฝึกอบรมเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้เพิ่มพูน ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อันจะทำให้บุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่มีสมรรถภาพในการทำงานได้บรรลุผลสำเร็จตามต้องการ

การจัดกิจกรรม มีกิจกรรมหลายอย่างรวมถึงการจัดกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อาทิ เช่น การจัดนิทรรศการ การบรรยายพิเศษ การสัมมนา ความปลอดภัย การประกวดคำขวัญความปลอดภัย การประกวดภาพโปสเตอร์ การประกวดความสะอาด การจัดฉายวิดีโอความปลอดภัย การรณรงค์การใช้

อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย การรณรงค์ กิจกรรม 5 ส การรณรงค์ด้วยโปสเตอร์ การรณรงค์ลดอุบัติเหตุ เป็นศูนย์ การทำแผ่นป้ายแสดงสถิติอุบัติเหตุ การตอบ ปัญหาชิงรางวัล การกระจายเสียงบทความ การเผยแพร่ บทความในวารสาร การทัศนศึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อ การดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการทำงาน รวมทั้งกิจกรรม การฝึกอบรมให้ความรู้คนงาน ที่กล่าวมาการจัดกิจกรรม เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างจิตสำนึกให้แก่ผู้ปฏิบัติงานและ เป็นแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ ให้ความรู้และสร้างเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมกับการ จัดกิจกรรมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรม เพิ่มขึ้นและสามารถนำกิจกรรมไปพัฒนาในหน่วยงาน จัดระเบียบการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

การประเมินผล การประเมินผล คือการวัดและ การประเมินผลด้านความสามารถในการปฏิบัติงาน หรือ เรียกว่าการวัดด้านทักษะปฏิบัติ หลังจากที่มีการฝึกอบรม ความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ตามจุดประสงค์ ที่ได้ตั้งไว้ การประเมินผลทางด้านความปลอดภัย ต้อง อาศัยเครื่องมือและเทคนิคเฉพาะ เช่น ข้อสอบภาคปฏิบัติ ด้านความปลอดภัยที่ดีจะต้องประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนได้แก่ 1) สิ่งที่ต้องการ (Task or outcome statement) 2) ภายใตเงื่อนไขที่กำหนด (Condition Statement) 3) มาตรฐานที่ใช้วัดในครั้งนั้น (Criterion statement) แบบทดสอบทักษะปฏิบัติ (Performance test) เป็นแบบทดสอบที่ใช้ในการวัดการกระทำทางทักษะ ปฏิบัติด้านความปลอดภัย และความสามารถในการ ประยุกต์ใช้เครื่องมือกับงานต่างๆ

การประเมินผลที่ดีนั้น จะต้องสามารถวัดผลได้ ดีคือ จะต้องเป็นไปตามหลักการของการวัดผล เช่น มีความเที่ยงตรง (Validity) ความชัดเจน (Legibility) ความยุติธรรม (Fair) เป็นต้น และต้องวัดความสามารถ ของผู้เข้าอบรมได้หลายๆ ด้านดังต่อไปนี้

1. วัดทักษะและความสามารถทางด้านการ สังเกต การอ่านแบบ และการใช้คู่มือในการปฏิบัติงาน ให้เกิดความปลอดภัย
 2. วัดทักษะและความสามารถในการใช้วัสดุ และ อุปกรณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติงาน
 3. วัดทักษะและความสามารถในการตัดสินใจ ในการใช้ปัญญาเพื่อแก้ปัญหางานให้เกิดความปลอดภัย ขณะที่กำลังปฏิบัติอยู่
 4. วัดทักษะและความสามารถในการวิเคราะห์ งาน การวางแผนงาน และการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มจน สำเร็จ
 5. วัดทักษะและความสามารถในการบริหารเวลา ในการปฏิบัติงาน
 6. วัดคุณภาพของงาน ซึ่งจะต้องมีการกำหนด เกณฑ์มาตรฐานไว้ว่า ผลงานสุดท้ายในการปฏิบัติ นั้นเป็นอย่างไร เช่น ต้องทำงานได้ 100% มีความ สะดวกเกิดความปลอดภัยในการนำไปใช้ และอื่นๆ อีก ตามจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งเอาไว้ก่อนการปฏิบัติงาน
- บทสรุป** การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) มีการนำแรงงานต่างประเทศเข้ามา ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรม ซึ่งแรงงานต่างชาติมีความรู้ ความสามารถที่แตกต่างกัน รวมทั้งทักษะการทำงาน การใช้ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องจักรที่แตกต่างกันในการปฏิบัติ งาน อุบัติเหตุเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครคาด คิด ไม่มี การวางแผนล่วงหน้าและควบคุมไม่ได้ ผู้บริหาร สถานประกอบการ ควรส่งเสริมสนับสนุน โดยการ จัด องค์การเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยดำเนินการ ดังนี้ การปฐมนิเทศก์ การสร้างแรงจูงใจ การฝึกอบรม การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ให้พนักงานพร้อม ที่จะใช้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับงานที่รับ ผิดชอบและเห็นความสำคัญของความปลอดภัยสามารถ ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้

การบริหารและการวางแผนในการเตรียมแรงงาน เพื่อปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยลดการเกิดอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน สถานประกอบการควรส่งเสริมให้พนักงาน มีความรู้และความเข้าใจการทำงานที่ปลอดภัย การมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการและขั้นตอนในการใช้รูปแบบการ ป้องกันอุบัติเหตุ ที่ผ่านมามาสถานประกอบการให้พนักงาน ปฏิบัติงานโดยไม่มีระบบการป้องกันอุบัติเหตุเท่าที่ ควรโดยเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดทำให้พนักงานมี โอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย การเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง พนักงานซึ่งเป็นผู้ประสบอุบัติเหตุได้รับการบาดเจ็บและ อาจถึงกับการเสียชีวิตที่ตามมาทำให้ไม่มีขวัญและกำลังใจในการทำงานเท่าที่ควร สถานประกอบการควรมีการ แก่ใจและป้องกันอุบัติเหตุ ให้ความสำคัญในทุกขั้นตอน ของการปฏิบัติงาน การวางแผนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ การบริหารจัดการความเสี่ยงหรือการคาดการณ์อุบัติเหตุ ที่อาจจะเกิดขึ้น ไม่ควรปล่อยให้อุบัติเหตุเกิดขึ้นโดยไม่มี

การวางแผนป้องกันและควบคุม ฉะนั้นสถานประกอบการ ควรจัดให้มีการปฐมพยาบาล การอบรม การสร้าง แรงจูงใจ การจัดกิจกรรมและการประเมินผล ซึ่งเป็นก ระบวนการพัฒนาแรงงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ งานตลอดจนสร้างผลผลิตให้มีคุณภาพ ประเทศไทยเข้าสู่เขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ AFTA (ASEAN Free Trade Area) ประเทศไทยต้องรับมือกับทุนข้ามชาติ นวัตกรรม ภาษาวัฒนธรรม ถ้าการปฏิบัติงานของ พนักงานมีความปลอดภัยจะส่งผลต่อเนื่องกับสายการ ผลิตของไทยมีคุณภาพเกิดประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติ งานเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการร่วมมือปฏิบัติตามมาตรการ กฎ ระเบียบ นโยบายของสถานประกอบการที่กำหนดไว้ อย่างชัดเจนเพื่อให้แรงงานไทยมีความพร้อมในการเข้า ผู้ประชาคมอาเซียนและมีทักษะการทำงานที่มีคุณภาพ เกิดการจ้างงานมากขึ้นและได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กวิณชดา อภิชนาดล. (2546). *พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานทำเฟอร์นิเจอร์พื้นที่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์ บุญญา. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานในสถานประกอบการในภาคตะวันออก*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- _____. (2555). *ความปลอดภัยและการป้องกันอุบัติเหตุในงานอุตสาหกรรม*. ชลบุรี: เก็ทกู๊ดครีเอชั่น.
- สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย). (2557). การปฐมพยาบาลและฝึกอบรมด้านความปลอดภัย. ออนไลน์. เข้าถึงได้จาก <http://www.shawpat.or.th>
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ). วันที่ค้นข้อมูล 16 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก <http://tdri.or.th>
- AEC ศูนย์ข้อมูลความรู้ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.ออนไลน์. วันที่ค้นข้อมูล 12 มิถุนายน 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.thai-aec.com>
- Henrich, H. W. (1959). *Statistics accident prevention*. New York: McGraw-Hill.
- _____. (1950). *Industrial Accident Prevention*. New York: McGraw-Hill.
- International Loss Control Institute. (1996). *Accident/Incident Investigation, Modern Safety Management*. Atlanta Georgia USA.
- _____. (1996). *Management Control of Loss, Modern Safety Management*. Atlanta Georgia USA.
- Ray, A. J., & Jane, G. J. (2000). *Electrical safety in the workplace*. National Fire Protection Association, Inc.
- Saari, J . (2001). *Accident Prevention today. Preventing Accidents at work May, 4, 3-5*.
- Willie, H., & Dennis, P. (2001). *Occupational Safety Management and Engineering*. New Jersey: Prentice-Hall.